

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajosy-Zsilinszky utca 1. sz. (Üldszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztősegi hiv. órák d. n. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajosy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főemlélet. Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 8-ig.

Az ifjúság nagy találkozója

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség ez év augusztusában Budapesten rendezte meg a világ ifjúságának soha nem látott méretű Fesztiválját, a vele kapcsolatos második kongresszusát és a főszeleki világbajnokságot. A világ minden tájáról legalább 150 ezer ifjú seregült egybe fővárosunkban, hogy hitet tegyenek a véke védelmében, az ifjúság nemzetközi egysége mellett.

A magyar ifjúság igen nagy megbecsülést, a demokratikus népek előtt örvendő jóhírére bizonyítja, hogy éppen Magyarországot választotta a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség nemzetközi bizottsága a legnagyobb ifjúsági találkozó: a Fesztivál színhelyéül. Ifjúságunkat és rajja keresztül hazánkat nem méltatlanul érte ez a gyönyörű kiállítás és elismerés. A mi fiatalembereink a felszabadulás óta a legkövetkezőbb harcokra igyekeztek lenni a népi demokrácia eszméjének, a haladás gondolatának. Az elmúlt négy esztendő alatt mindenütt élen járt, ahol elszánt küzdelemről, hősiességéről, lankadatlan építő munkájáról volt szó. Ifjúságunk a maga sorában országos viszonylatban a legelsőként létrehozta a teljes egységet. Példát és utat mutatott.

A világifjúsági találkozó a magyar népi demokrácia nagy sikerű eredményének legszebb elismerését jelenti. Lélekzámra világvizonylatban kis nép vagyunk, de következetes és áldozatos küzdelmeinkkel, a fejlődést gátolni akaró erők legyőzésével, sokszor megosodtunk újéletpéldákkal, sikereinkkel kivittük a világ összes békeszerető és haladni vágyó népeinek, erőinek észlelté és megbecsülését.

Nem véletlen az, hogy az elmúlt év végén a világ asszonyai tartották nálunk nemzetközi kongresszusukat, a nyáron pedig 83 ország ifjainak küldöttjei jöttek hozzánk. Mi megmutattuk, hogyan kell egy háborús sebtől elszakított nemzetet a sír szélére felélesztetni, új életre keltetni s hazánkat rövid néhány esztendő leforgása alatt Európa egyik legvirágzóbb, a fejlődés, a szocializmus új ján hálózó országává tenni. Már a párizsi vilákkongresszuson is érezhetjük, milyen kitüntető szeretettel halmozták el küldöttjeinket, milyen szakadalan érdeklődés: tanúsítottak harcaink és munkánk iránt, milyen különös figyelemmel hallgatták felszólalásainkat.

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség és valamennyi tag szervezete mindenütt a világon a fiatalság békére, jobb és igazságosabb életre való törekvésének leghatásosabb harci fegyvere. Az ifjúság erőt az első sorokban küzdenek szerzte a világon, ahol a népek a szabadságért, az elnyomók elűzéséért harcolnak. Rejtenthetetlen háborús fiatalok viszik győzelemről-győzelemre a kihaló néphadsereg felszabadító háborúját és a nagy túlerővel szemben is fényes sikereket soroztak: aratják Vietnámban, Malajában, Indiában. A népek tanítómesterei, az ifjúság példaképei: a hatalmas Szovjetunió, a lenini-sztálini Kominternak mindent elsöprő

Visinszkij nagyfontosságú javaslatokat tett a párizsi értekezleten a német kérdés rendezésére

Párizs (TASzSz): A külügyminiszterek Tanácsának keddi ülésén Bevin elnökölt. A miniszterek hozzáálltak az első napirendi pont tárgyalásához: „Németország egysége, beleértve a gazdasági és politikai elveket, valamint a szövetséges ellenőrzést”.

Elsőnek Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere szólalt fel. Emlékeztette a Tanácsot, hogy a négy hatalom képviselői nem első ízben állnak szemben Németország gazdasági és politikai egységének problémájával. A három nagyhatalom már a háború alatt tartott krími értekezleten nagy figyelmet szentelt ennek a kérdésnek. Akkor Németországgal kapcsolatos politikájukat megállapították és legfőbb történelmi feladatuknak a német militarizmus és náciizmus megsemmisítését tűzték ki. Később Franciaország is csatlakozott ehhez a programhoz. Ez a hitleri Németország szétverésének előestéjén történt. Két hónappal később a potsdami értekezleten, Németország felgyőzött után a szövetségesek új egyezményben állapodtak meg Németországgal kapcsolatos politikájuk gazdasági és politikai elveiről. A potsdami értekezlet a négy nagyhatalom Németországgal kapcsolatos politikai céljait Németország demokratikus és békés újjáépítését tűzte ki abból kiindulva, hogy Németország oszthatatlan politikai és gazdasági egység. Hymódon a győztes hatalmak már a potsdami értekezleten elismerték, hogy Né-

metországot oszthatatlan gazdasági és politikai egységként kezelik. Ennek a politikának biztosítása kellett volna a német militarizmus és fasizmus felszámolását, a német békepar és mezőgazdaság fejlődését. Németországgal kapcsolatos politikai elveinek fentebb említett fejlődése kifejezésre jutott a külügyminiszterek tanácsának 1947-ben Moszkvában tartott ülésén, amikor a négy nagyhatalom külügyminisztere arra a következtetésre jutott, hogy feltétlenül kell készíteni az ideiglenes, egységes német kormány megteremtésére irányuló intézkedéseket. Ez a határozat megfogalmazta Németország politikai egysége elvét, amelyet a potsdami értekezlet elfogadott és egyben ennek az elvnek konkretizálása volt. A külügyminiszterek tanácsának moszkvai ülészaka részletesen meghatározta a leendő központi német kormány jogkörét.

Visinszkij emlékeztetett a németországi ellenőrző gépezetre vonatkozó egyezményre is. Az Ellenőrző Tanács feladatából kiittük, hogy az egész gépezet ahhoz alkalmazkodik, hogy megvalósítsa Németország lefegyverezését és demokratizálását, hozzájáruljon Németországnak egységes, demokratikus, békeszerető államává alakításához. A szovjet kormány az Ellenőrző Tanács működésének egész ideje alatt állandóan ezeknek a feladatoknak a megoldására törekedett.

A nyugatiak terve Németországot szét akarja szakítani

Visinszkij megjegyezte, hogy az USA, Nagybritannia és Franciaország kormányai a háromoldalú döntések és intézkedések útjára lépni, ami nyilvánvaló ellentétbe áll a négyhatalom Németországra vonatkozó korábban kötött döntéseivel. Ezek közé az intézkedések közé tartozik a nyugatiaknak kormány megalkotásának terve, amely Németország szétválasztásának megőrsítését szolgálja. Ez a terv Németország nyugati részét szembe akarja állítani az ország

többi részével. Ugyanezeket a célokat szolgálják azok a döntések is, amelyeket az USA, Nagybritannia és Franciaország kormányai áprilisban Washingtonban hozott Nyugatnémetországra három megszállási övezetnek összeváltása alapelveiről, valamint az úgynevezett nyugatnémetországi megszállási státumról szóló döntések, illetőleg a Ruhr-vidék ellenőrző szerveinek létrehozására vonatkozó háromoldalú megállapodás.

A Ruhr-kérdés helyes megoldása

— Ami a Ruhr-t illeti — mondotta Visinszkij — a szovjet kormány már a potsdami értekezleten javasolta, hogy a Ruhr-vidéket ismerjük el Németország elszakíthatatlan részének, amelyet a négy nagyhatalom együttes ellenőrzése alatt kell tartani. A szovjet kormány akkori javaslatára teremtettek a Ruhr-vidék számára meghatározott időtartamra különleges szövetségi tanácsot. A szovjet kormány helytelennek tartotta és tartja azt a helyzetet, hogy a Ruhr-vidék, melynek katonai és ipari tekintetben különös jelentősége van, kívül áll a négyhatalmi nemzetközi ellenőrzésen. Ha a

négy nagyhatalom képviselőiből valamint a Németországgal háború államok képviselőiből, valamint a német gazdasági szervek képviselőiből a Ruhr-vidéket ellenőrző szervezet állítanak fel, az megbízható eszköz lenne a Ruhr-vidék szükséges nemzetközi ellenőrzésének. A szovjet küldöttség szükségesnek tartja ismételtén kijelenteni, hogy a nyugati hatalmak részéről hozott intézkedések ellentétben állnak Európa népi békéjének és biztonságának érdekeivel. A szovjet kormány Németország gazdasági és politikai egysége megteremtéséért szállt és száll síkra.

győzelmeiből merítenek erőt a szabadságukért harcoló ifjak. S a nyári nagy budapesti seregszemlén a szovjet ifjúság vezetése mellett tesznek majd fogadalmat: a béke és a szabadság hú órei

maradnak örökre! A budapesti seregszemle a párizsi békekongresszus folytatásaként így válik a haladás, a béke és a szabadság ügyének újabb diadalmas fegyvertényvé.

— A szovjet kormány arra törekedett, hogy az Ellenőrző Tanács tevékenysége ilyen irányban fejlődjen. A megszállás ideje alatt ugyanis az Ellenőrző Tanács hivatala, hogy Németországban a legtöbb hatalmat képviselje, megvalósítsa Németország lefegyverezését és demokratizálását és biztosítsa egységes, békeszerető demokrátiussá államává válását.

Visinszkij konkrét javaslatai

Beszéde végén Visinszkij a szovjet küldöttség következő konkrét javaslatait terjesztette a külügyminiszterek tanácsa elé:

1. Németország gazdasági és politikai egysége biztosításának érdekében:

Acheson, Bevin, Schuman felszólalása

Visinszkij után az USA, Franciaország és Nagybritannia külügyminisztere beszélt.

Acheson kijelentette, hogy miközben Visinszkij hallgatta, remény ébredt benne, hogy a külügyminiszterek tanácsa megégyeztette Németország egysége kérdéseiben. A továbbiakban azonban az amerikai külügyminiszter a szovjet küldöttség javaslatai ellen szövege világosan megmutatta, hogy az USA-küldöttség továbbra is ragaszkodik korábbi álláspontjához. Bizonyítani próbálta, hogy Nyugatnémetországban a náciizmus és lefegyverezés már befejeződött. A továbbiakban azt állította, hogy „Németország teljesen önmagától oszlott két különálló részre”. Kijelentette, hogy Bizonia, majd Trizonia azért alakult, mert lehetetlen volt egységes Németországot megteremteni. Azt azonban elhangzta, hogy a különleges kérdések, különösen az egységes német valuta megteremtésének megoldását a nyugati hatalmak képviselői akadályozták azáltal, hogy a nyugati övezeteket gazdasági és pénzügyi szempontból el akarták szigetelni.

Németország egysége kérdésére áttérve hangzottak, hogy egy övezetből haladtak Bizoniahoz, majd Trizoniához és örülne, ha a további haladás mind a négy övezet egységesítéséhez vezetne. Ezzel világosan megmutatta Acheson, hogy az Egyesült Államok nem szándékozik felszámolni nyugatnémetországi elszakító tevékenységének következményeit, sőt ellenkezőleg: egész Németországra ki akarja terjeszteni a Nyugatnémetországban teremtett uralmi rendszert.

A szovjet küldöttség javaslataival foglalkozva, kijelentette, hogy számára azok „csalódást okoztak”. A németországi Ellenőrző Tanács tevékenységének a korábbi alappontra való helyreállítása ellen szövege kijelentette, hogy ez a lépés a „lábadózó betegeket ismét a teljes bálvány állapotába taszítaná”. Az egységes német államtanácsról szóló szovjet javaslata Acheson azt mondotta: „Ez hátrafelé vezető lépés lenne, nempedig előre”.

Nem nyilvánított véleményt a szovjet küldöttségnek a berlini szövetségesközli parancsnokság és az egységes berlini városi tanács

a) A németországi Ellenőrző Tanácsnak, mint a németországi legfőbb hatalom gyakorló szervnek visszaállítása a korábbi alapon.

b) a berlini Szövetségek közli Parancsnokság visszaállítása az egész várost érintő berlini igazgatási intézkedések egybehangolására és Berlin normális életének biztosítására.

2. Ugyanakkor figyelembevétel, hogy Németország gazdasági és politikai egységének megteremtése lehetetlen olyan központi német szerv létesítése nélkül, amelynek jogkörébe tartoznának az egész Németországot érintő fontos gazdasági és államépítési problémák, szükségesnek kell elismerni:

a) a nyugati keleti és nyugati övezetek német városi tanácsainak helyreállítását. Az egységes berlini városi tanács választása időpontjának kérdését a berlini szövetségesközli parancsnokság megítélésére bízni.

b) az egységes berlini városi tanács helyreállítását. Az egységes berlini városi tanács választása időpontjának kérdését a berlini szövetségesközli parancsnokság megítélésére bízni.

újításteremtésére vonatkozó javaslatairól. Csak arra a meggyőződésre szorítkozott, hogy ezek a javaslatok a második napirendi pontra vonatkoznak és hogy örömmel tárgyalná meg Berlin helyes újításteremtésének minden lehetőségét.

Acheson után Schuman francia külügyminiszter beszélt. Kijelentette, hogy a „németországi Szövetséges Ellenőrző Tanács újításteremtése nem jelentené a kérdés megoldását” és hogy hasonló döntés „hátrafelé vezető lépés lenne”. Aztán határozatlan formában kijelentette, hogy „komoly nézeteltérések származnak abból, hogy Németország egységét illetőleg különbözők a meghatalmazások”. Természetesen kitért a válasz elől arra vonatkozólag, hogy ki a hibás emiatt. Beszéde végén „konkrét és pozitív feladatokként” a következő ködös javaslatokat tette: „Mi egyetértünk azzal, hogy szükséges egy központi politikai felépítést létrehozni, de olyan feltételek alapján, amelyeknek adva kellene lenniük ahhoz, hogy megvalósítható legyen”.

Azután Bevin szólt fel. Kijelentette, hogy az angol kormány mindig minden erőfeszítést megtett annak érdekében, hogy teljes mértékben betartsa azokat a feltételeket, amelyeket a potsdami egyezmény szövegében megfogalmazott. Nagybritannia részvételét Bizonia megalkotásában azzal igyekezett igazolni, hogy „Németország helyi gazdasági forrásai nem oszlanak el egyenlően a különböző övezetek között”. Kijelentette, hogy Bizonia megalkotása „jelentős hozzájárulás volt Európa stabilizációjához”.

Erőteljesen az egyetemes német kormány kérdését, kijelentve, hogy egyetemes azzal, hogy az ilyen kormány megalkotásával kapcsolatos alapvető kérdésekre nézve nem jött létre meggyőzés a külügyminiszterek tanácsának moszkvai és londoni értekezletein.

— Nekünk az a véleményünk — mondotta Bevin —, hogy központi német kormányt kell létrehozni a legrövidebb idő alatt. Ennek a kormánynak szabadon választott kormánynak kell lennie mentesnek minden beavatkozástól. A szövetséges ellenőrzést fokozatosan csökkenteni kell egészen addig, hogy az csupán a biztonságot óvja.

Ugyanúgy az angol külügyminis-

ber azt a látszatot igyekezett keltetni mintha Németország kettészakításának felszámolása mellett nyilatkozott volna holott ez a kettészakítás a nyugati hatalmak sajtó cselekedeteinek a következménye. Csak hogy ugyanakkor Bevin kijelentette: „Nem kívánok visszatérni a múlthoz. Ugy gondolom, hogy most egy bizonyos stádiumban vagyunk és ezt az adott helyzetet kell kiinduló pontul venni jövő munkánkban... Mi előre kívánunk menni attól a ponttól, amelyen most vagyunk.”

A külügyminiszterek tanácsa szerdán folytatta a napirend első pontjának megvitatását. (MTI)

A szerdai ülésen Visinszkij elnököt

Páris. A külügyminiszteri értekezlet szerdai ülése nyugateurópai időszámítás szerint 15.30 órakor nyílt meg és 19.20 órakor ért véget. Az ülésen Visinszkij szovjet külügyminiszter elnököt.

Visinszkij beszédének hatása

— Nem változott az álláspontunk, — jelentette ki kedden este a párisi szovjet nagykövete ségen Vladimir Pavlov, az egyik nyugati újságírók arra a kérdésre, hogy vajon még mindig derültek-e a Szovjet küldöttség tagjai. A nyugati sajtó egyrésze a külügyminiszter értekezletéhez fűződő magyarázataiban szintén osztja ezt a derültést. Számos londoni és párisi lap azonban azt a zavar: és nyugtalanságot tükrözi, amelyet Visinszkij felszólalásai a reakciós, politikai körökben okoztak. Azoknak a politikuskoknak a szócsovéi, akik bukástól félnek, ha megegyezés jön létre a Szovjetunióval, minden érvelés nélkül egyszerűen elutasított álláspontot helyezkednek a szovjet külügyminiszter kijelentéseivel szemben.

A külügyminiszteri tanács megállapítja, hogy Visinszkij keddi nagyszabású felszólalása annyira meglepte a nyugati tárgyalófeleket, hogy azok nem tudtak megfelelően válaszolni.

Angol és francia jobboldali lapok egyaránt hangoztatják a szovjet küldöttség megegyezési készségét. Még a szélsőjobboldali L'Aurora is bevallja: A szovjet küldöttség mindent elkövet, hogy Németország kérdésében békés megegyezés jöhessen létre. A „Combat” arról ír, hogy Visinszkij a megegyezés kérdésében négy rugalmasságról tesz tanúságot és még a hírhedten jobboldali londoni Daily Mail is kénytelen leszögezni, hogy a szovjet külügyminiszter „nem akadátkodó ember, aki minden káknán csomót keres”. Az L'Aube londoni tudósítója a nyugatiak között tapasztalható zavarnak ad hangot. Az egyetemes látszata ellenére — írja a lap — továbbra is zavar tapasztalható az amerikaiak, angolok és a franciák között. Diplomáciai körökben továbbra is nyugtalanság uralkodik.

A Ce Soir megállapítja: Visinszkij javaslatán komolyan gondolkodnak az angolok, mert ezek a javaslatok kiinduló pontjai a nemzetközi feszültség további enyhülésének.

A kínai néphadsereg felszabadította Sanghajt

Sanghaj. A nemzetközi hírszolgálati irodák egybehangzó jelentései szerint a kínai néphadsereg egységei szerdán virradó éjjel megkezdtek a benyomulást Sanghajba. A csapatok nyugat felől a francia engedélyes terület közelében kezdték meg bevonulásukat Kína legnagyobb kereskedelmi központjába.

Ugy a Reuter Iroda, mint az AP megállapítja, hogy a néphadsereg katonái fegyverkeztek és a legnagyobb rendben vonultak be a városba. Csak néhány néha adtak jelezte lövéseket.

A Kuomintang-vezetők az éjszaka repülőgépen emelkedtek a városból.

A néphadsereg megjelenése után azonnal hírdetmények jelentek meg a feleken, amelyek nyugtalanra és a munka újrafelvételére hívták fel a lakosságot.

A bevonuláskor még néhány katonai bűncselekmény volt az utcákon. Ezek meglepően személték a fegyverkezett vonuló csapatokat, majd amikor megérték, hogy megérkezett a felszabadító néphadsereg, haragszággal és harsánnyal köszöntötték a győzöket.

A Times sanghaji tudósítója így ír a népi csapatok bevonulásáról: Mielőtt a falvólól még hullani lehetett az ágyú- és puskalövések, a város szinte egy csapásra lobozott.

gősdíszit állított. Az emberek megkezdtek a felvonulást és a zenekarok még fokozták az amúgyis túláradó lelkesedést.

Helyi időszámítás szerint délután 10 órakor a város minden kerülete a néphadsereg kezében volt. Csupán a városnak azokból a negyediküi hátrahagyott még üzemelt, ahol a Kuomintang hátrahagyott csapatok egységében kerültek, mert a néphadsereg agyutüz alatt tartja visszavonulást útjukat.

Szerdán reggel Sanghajban már megjelent az „Új Kína” hírszolgálati újságja is.

A külföldiek tulajdonában lévő épületek elé a néphadsereg őrszemeket állított az épületek oltalmára.

A sanghaji rádió szerdán reggel felhívta a népi hadsereg katonáit, amely a város felszabadítását jelenti. A népi csapatok gondoskodnak a város lakosainak élet- és vagyonbiztonságáról — mondja a kiáltvány.

Szerdán délután Sanghajban teljesen elcsúszott a harci zaj. A népi erők folytatták előrenyomulásukat és szorosan a menekülő Kuomintang csapatok sarkában vannak.

A városban forgalmi korlátozások nincsenek. Tizenöt perccel a néphadsereg csapatainak bevonulása után úgyszólván az egész városban helyreállt a rend és megindult az élet. (MTI)

19 képviselője lesz a Hajdu-Bihar választókerületnek

Hét választókerület kap új mandátumokat a töredékszavazatokból. A budapesti IV. kerületi választási bizottság, mint országos választási bizottság, a választókerületi központi választási bizottságoktól beérkezett jegyzőkönyvek feldolgozása után ma ülés tartott.

Megállapították a Magyar Függetlenségi Népfront országos listájában megválasztott 60 képviselő személyét és részükre, valamint a megválasztott pótképviselők részére kiállították a megbíróleveleket. Megállapították, hogy a Magyar Függetlenségi Népfrontra leadott szavazatok megszámlálása után, a tizenhat választókerületben a töredékszavazatok száma összesen 118.515. A törvény előírásának megfelelően sorrendileg megállapította azokat a legnagyobb töredékekkel rendelkező választókerületeket, amelyek tovább-

bi egy-egy mandátumot nyertek. Ezek szerint a hajdu-bihari, zabolcs-szatmár-beregi, a békési, somogyi, jásznagykunszabolci, nagybudapesti és fehér-komárom-esztergomi választókerületek jutnak mandátumhoz.

A Hajdu-Bihar választókerületben 18 képviselőnek adott át a választási bizottság mandátumot. Most 19 lesz a képviselők száma. A 19-ik képviselő Kiss Lajos földműves.

A kitűzött határidő előtt hat héttel elkészült a díszgyári gépjárműben egy 360 lóerős gépjármű a győri vagon- és gépjármű gyárára. Ez az első nehézgép, amit a nagygyári ipar gyártott. A gép súlya 120 tonna. Előállításra másfél millió forintba került.

Szombaton már tárcsázva telefonálunk!

Elkészült a debreceni automata távbeszélő központ kétezer előfizető számára — Fontosabb tudnivalók

A háború folyamán elpusztult debreceni gépesített távbeszélő központ helyébe a közlekedésügyi minisztérium 3 éves tervének keretén belül a posta új központot rendezett be. Az új gépesített (automata) távbeszélő központot május 28-án, szombaton adják át rendeltetének.

Az alkatrészeket a Standard-gyár szállította Debrecenbe és tavaly augusztus 4-én kezdődött meg az automata beszerelési munkálata. Azóta dolgozik a gyár több műszaki alkalmazottja a Hatvan-utcai főépület első emeletén és a szerelési munkákban természetesen a debreceni postaműszaki dolgozók is bekapcsolódtak. A bekebelezést és teljesítmény szolgálatot az automata központ több mint 4 millió forintba került és a 3 éves terv nagyszerű eredményének tudható be!

Az új központ 2000 előfizető számára készült és a legmodernebb felszerelésű van. A legkisebb csavartól a legbonyolultabb készülékek minden magyar gyártmány!

A 7 D-típusú központ beszerelése és a vonalak bekötése már hetek óta folyt. Az utóbbi napokban erőteljesebb ütemben dolgoztak a műszaki munkások, mert a kitűzött időre üzemképes állapotba hozták az automata.

A nagy teremben, ahol az automata gépei vannak, megszámlálhatatlan vezeték van. Megtudjuk, hogy 8 kilométer hosszúságú kábel szerteszét he az automata központ terében! Van olyan kábel, amelyre 63 pár fut. Ezen egyszerre 20 beszélgetés bonyolítható le!

Az automata központot a jelenlegi 1000 előfizető állomáshoz 27-éről 28-ra virradó éjjel kapcsolják be. Az előfizetőknek semmiféle szerelési munkát nem végeznek el. A város lakossága a bekapcsolásról már szombaton reggel tudomást szerezhet, mert ekkor, ha felméri a telefonkagylót már nem hallja a „halló illi központ” mondatát, amelyet az 1945 óta felfüggesztett dolgozó nő munkatársak mondottak, hanem egy állandó bűbés, amely után a kívánt szám tárcsázható.

Az elpusztult automata központok közül elsőnek a budapesti állomások helyre. Vidéken februárban kapcsolják be a szegedi központot, tehát Debrecen második a vidéki városok között, ahol elkészült az automata. Még ebben az évben Békéscsabán, Szolnokon és többek között Nyíregyházán is üzembe helyezik a gépesített kapcsolós távbeszélő központot.

Az automata üzembehelyezéseivel megváltozik a debreceni előfizető állomások száma is. A számváltozásokkal kapcsolatban a posta a debreceni távbeszélő előfizetőkről beérkező távbeszélő névsort ad ki. A helyi távbeszélő névsort az automata központ üzembehelyezéseivel egyidőben a helyi előfizetők díjmentesen kapják meg anyai példányban, ahány fővonaluk van. Az ezenfelüli szükséges példányok a Debrecen 1. számú postahivatalnál 1 forintot árban vásá-

rolhatók. Ugyancsak a Debrecen 1. számú postahivatalnál kaphatók majd 60 filleres árban azok a telefonérmék, amelyek a nyilvános állomásoknál bedobásra alkalmasak. Három nyilvános állomás van a városban: a Kossuth-utca sarkán, az egyetem és az állomás előtt. Két-két nyilvános állomás van az 1-es és a 2-es postahivatalokban.

A távbeszélő előfizetők az automata központ üzembehelyezése után csak az új négy számjegyű kapcsolós szám tárcsázásával hívhatók. Egyes postaszolgálati és fontosabb közérdekű állomások hívószámai azonban két számjegyek. Így pl. tudakozás céljára 08 számot kell tárcsázni, a mentők 04.

Megválasztotta vezetőit a Szövetkezettek Országos Szövetsége

A szövetkezeti mozgalom fejlesztése érdekében előrehívott Szövetkezettek Országos Szövetsége most tartotta első igazgatósági és felügyelőbizottsági ülését. Az ülésen a szövetség elnökévé Csala István földművelésügyi minisztert, alelnékévé pedig Nánási László országgyűlési képviselőt választották meg. Főtitkár Dégen Imre lett.

A főtitkári beszámoló után Csala István zárószóval ért véget az ülés, amelyen nagy lelkesedéssel ünnepele a magyar dolgozó nép győzeleminél szerveződésként, a Magyar Dolgozók Pártját és Rákosi Mátyást, akit táviratban üdvözöltek a szövetség megalakulása alkalmából. Ugyancsak táviratban üdvözöltek a Népfront Országos Tanácsát és a Párisban székelő világbéke bizottságot. (MTI)

Megkezdődött a csehszlovák kommunista párt kongresszusa

A kongresszuson ünnepeleék az MDP-t és Rákosi Mátyást. Prága (MTI): Szerdán délelőtt megkezdődött a csehszlovák kommunista párt IX. kongresszusa. Prága már a kongresszust megelőző napokban ünnepi díszbe öltözött.

Magyar szempontról külön kell említeni, hogy a csehszlovák kommunista párt VIII. és IX. kongresszusa között a belső reakciónak a kormányhatalomból történt kirekesztése után került sor a proletár nemzetköziség és a leninista nemzetiségi politika szellemében a szlovákiai magyarság egyenjogúságára s csehszlovák-magyar barátság-egytiműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés megkötésére.

Csehszlovákia és Magyarország, a csehszlovák és a magyar nép kapcsolatának ez az új baráti szelleme nyilatkozott meg a Csehszlovák Kommunista Párt IX. kongresszusának megnyitó ülésén is, ahol kétezer küldött világhoz ünnepelte a népi demokratikus

szóval 05 számon hívható.

A távbeszélő névsorban néhány telefonszám előtt kis zéró és néha x is olvasható. A zéró azt jelenti, hogy az előfizető két helyen van felvéve. Pl. az Egyetem megtalálható az E-betűknél, de megtalálható a K-betűnél is. Klinika szó alatt. Az x-szel jelzett számok pedig több név alatt szerepelnek.

Tudni kell még azt, hogy Debrecenben három és négyzrre kezdődő a tárcsázandó szám. Pl. Loholov sporttelepe 43.84. Tehát: négyzrháromszáztízhatvanégy. Vagy Sporttelepe 32.66. Tehát: háromzrhatszázhatvanhat.

Debrecenben havonta 130-140 ezer telefonbeszélgetést bonyolítanak le és az automata beállításával ez a szám még emelkedni fog.

Az automata ünnepeles bekapcsolása szombaton lesz, amelyre Budapestre is érkeznek vendégek. Az ünnepeles megnyitástól függetlenül már szombaton hajnalotól mindenki tárcsázhat.

Megkezdődött a csehszlovák kommunista párt kongresszusa

A kongresszuson ünnepeleék az MDP-t és Rákosi Mátyást. Prága (MTI): Szerdán délelőtt megkezdődött a csehszlovák kommunista párt IX. kongresszusa. Prága már a kongresszust megelőző napokban ünnepi díszbe öltözött.

Magyar szempontról külön kell említeni, hogy a csehszlovák kommunista párt VIII. és IX. kongresszusa között a belső reakciónak a kormányhatalomból történt kirekesztése után került sor a proletár nemzetköziség és a leninista nemzetiségi politika szellemében a szlovákiai magyarság egyenjogúságára s csehszlovák-magyar barátság-egytiműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés megkötésére.

Csehszlovákia és Magyarország, a csehszlovák és a magyar nép kapcsolatának ez az új baráti szelleme nyilatkozott meg a Csehszlovák Kommunista Párt IX. kongresszusának megnyitó ülésén is, ahol kétezer küldött világhoz ünnepelte a népi demokratikus

szóval 05 számon hívható.

A távbeszélő névsorban néhány telefonszám előtt kis zéró és néha x is olvasható. A zéró azt jelenti, hogy az előfizető két helyen van felvéve. Pl. az Egyetem megtalálható az E-betűknél, de megtalálható a K-betűnél is. Klinika szó alatt. Az x-szel jelzett számok pedig több név alatt szerepelnek.

Tudni kell még azt, hogy Debrecenben három és négyzrre kezdődő a tárcsázandó szám. Pl. Loholov sporttelepe 43.84. Tehát: négyzrháromszáztízhatvanégy. Vagy Sporttelepe 32.66. Tehát: háromzrhatszázhatvanhat.

Debrecenben havonta 130-140 ezer telefonbeszélgetést bonyolítanak le és az automata beállításával ez a szám még emelkedni fog.

Az automata ünnepeles bekapcsolása szombaton lesz, amelyre Budapestre is érkeznek vendégek. Az ünnepeles megnyitástól függetlenül már szombaton hajnalotól mindenki tárcsázhat.

Tüntetés az angol alsóházban Eisler fogvatartása ellen

London. „Ha valóban szocialista vagy Bevin, miért nem teszel semmit sem Eisler érdekében?” — kiáltotta egy hang a harzáról az angol munkáskormány felé. A tüntetők röpiratokat szórak szét az ülésteremben és csakén Eisler szemébe szabadlábrehelyezését követelték.

Lengyelországtól is egyre több tiltakozás érkezik az angol kormányhoz Eisler jogtalan fogvatartása miatt.

Az Eisler-ügy keddi tárgyalásának eredményei az általános felháborodást csak fokozták. A bíróság nem engedte meg Eisler védőjének, hogy a bitókában lévő okmányok alapján ismertesze

az Eisler ellen Amerikában lefolytatott bírósági eljárás és hibonyítása, hogy Eisler alapítvánnyal vádolják „hamis esküvel” és az amerikai hatóságoknak nincs joguk kiadatását kérn.

Az amerikai hatóságok Eisler feleségét tuszként kezelik. Ellis Islandon tartják fogva és azzal vádolják, hogy engedély nélkül tartózkodik az Egyesült Államok területén. A külföldi születésű amerikaiak védelmére alakult bizottság felszólította a külügyminisztériumot, azonnal intézkedjék Eisler feleségének szabadonbocsátásáról, mert fogvatartása teljesen indokolatlan és törvénytelen. — (MTI)

MOZIK mai műsora:
APOLLO
5, 7, 9 órakor!
Ma is közelebb él a magyar ember hőstetteit megörökítő izgalmas csuháim!

Fehér homály
Julius Pantik főszereplésével

VIGSZÍNHÁZ
5, 7, 9 órakor
Idény legkiemelkedőbb filmje: **Találkozás az Elbán**
Lélegzötölten és izgalmas képmi 1. Országos fesztivál

METEOR
Ma utóéni
4, 6, 8 órakor!
Könnyes szépségű romantikus angol szerelmi regény

Vágyak szigete

SZINEZM, MOZI, MŰVÉSEIT
KÉPZŐMŰVÉSEI ÉS FILM-MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS
Debrecenben, mint már megírtuk, a hét végén a Vígsház- és Apollo-mozgók előcsarnokában Képzőművészeti Kiállítást rendez a Mozgóképzési NV. a Dési Huber Körrel közösen. A budapesti és vidéki legkiválóbb művészek munkáit láthatja a debreceni közönség. A Képzőművészeti Kiállítás megnyitója a Vígsházban szombaton este 8 órakor, az Apollo mozgóban vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

A kiállítás tartama alatt a debreceni mozgó a legkiválóbb filmek tart. A Vígsházban a „Találkozás az Elbán” órái érdeklő.

désél várt szovjet film, míg az Apollóban a „Fehér homály” 5. legújabb cseh film, mely a partizánok hősi ellenállásáról, készült művészi rajok — kerül bemutatásra. Az Apollo rendezésében tartja előadásait, míg a Vígsház-mozgó szombaton, a megnyitás napján csak egyetlen előadást tart.

Külön érdekessége lesz a debreceni filmszínházak ünnepi napjának, hogy szombattól mindkét mozgóban megjelenik a legelső színes magyar filmröport 1949 magyar május 1. színpompás, felújított képsorozatban látható a magyar dolgozóknak ünnepeinek részleteit.

Versényi Ida és P. Nagy Ilona előadó és zongora-estje 27-én, pénteken este 8 órakor lesz a Városi Zeneközlőben. Bevezető előadást tart: Kádár Zoltán, műsorok köztikus, romantikus és modern zongoradatek.

Nincs már csempész Nyirábrányban...

"A kastélyom alatt nekem ne futyoljon a vonat!" — mondta valamikor egy Szapáry gróf, 2600 hold nyirábrányi föld és a hozzája tartozó ezernyi szegény zsellérember életének-halálának ura.

S azzal a vagutat másfelé vették, úgyhogy Ábrányban ma több, mint háromkilométeres út visz be az állomásra. Amikor port nyelve, a felhők közül kikandikáló nap melegével a hátunkban befelé baktatunk, csak úgy "áldjuk" a néhai gróft, mint a sorsársak: az ábrányi szövetkezet néhány gazdája, meg két vármegyeházi ember.

Váltakoztak az idők, a vármegye új urai a népek nem urai, szolgálói akarnak lenni. Most is azért jöttek Ábrányba, hogy egy új építkezéssel tárgyaljanak.

Parasztyerekek a kastélyban, grófnó a mosóházban

S változott a világ a grófi kastélyban is. A család egyetlen élő tagja az idős Szapáry Emmi a mosóházban él, a büszke emeletes kastély, a zsellérek verejtékéből emelt szép épület ma már az építők kései unokái fogadják be; tanyai internátus lett belőle. Ötven távoli tanyáról bejött parasztrú, leány él és tanul benne.

Ábrány 9000 holdas határában csupa kisparaszt gazdálkodik. A községet, a szövetkezetet, az egyházakat, mint földtulajdonosokat is bele számítva 62 tizenöt holdon felüli birtokos van csupán Nyirábrányban. És éppen ezért, bizonyosságul annak, hogy a dolgozó kisparaszt tudatában van kötelességének: Nyirábrányt az adófizetésben, a beszolgáltatás teljesítésében mindig az első között van!

Hét mintagazdája van a községnek: M. Furó János, L. Fark Sándor, Komán János, Terdik János, Fark György, Veress Sándor, Juhász Demeter. Négy gazda oklevél-kiállításában részesült: Hidvéghy János, Sándor János, Patai István és Furó József.

Harc a homokon

Az ábrányi parasztság birkózása a nyírségi homokkal valóban hősies. Olyan gyenge erre a föld, hogy átlag három korona a kataszteri tiszta jövedelem.

Burgonya, rozs, gyümölcs, szőlő és állat adja a mindennapit az ábrányi parasztnak. Az áldott májusi eső nyomán itt is kizöldült minden, bizakodással néznek a gazdák az aratás, a szüret elé. A legelőikön kővérednek a csordák marhái. A legszebbek a szövetkezeteké: két nagy csordájában.

Mert jól működik a földműveszövetkezet Ábrányban is, már 580 tagja van. A serléstenyésztés vonalán is most fejlesztik gazdaságukat, több kocsát állítottak be. A szövetkezet birtokállománya is gyarapszik, nemrég disszidált három család Nyirábrányból, mind-egyik száz-száz holdat hagyott maga után. Senki sem siratja távozásukat. A háromszáz holdat pedig ma már a szövetkezet műveli.

Nem rothad el már a gyümölcs

A Szent Anna puszta 900 hold gyümölcsös ígér bő gyümölcshűtővet. Az értékesítés az idén már nem lesz gond, hiszen épült az út, a nyirábrány-szentannapusztai be-kötő út. Az őszre már nyugodtan lehet rajta közlekedni. Behordják a gazdák a gyümölcsöt az úton. Eddig, különösen ha olosz volt a gyümölcs, mázsaszámra rothadt el a fák alatt: nem érte meg a fuvar. Legfeljebb egy kis pálinkát főztek belőle. Az új bekötő úton

már nem megy tönkre kocsit és 16 megéri majd a gyümölcs beszállítása.

A határon

Nyirábránnak még egy nevezetessége van: a határ. A vasúttól félkilométerre emelkednek a határoszlopok. Az állomáson sok a munka, itt megy át a romániai export-import egy jelentős része és sok transzito-vagon is jön: a Romániából Csehszlovákiába irányuló forgalom egy része is Nyirábrány határállomásán keresztül bonyolódik le.

Az inflációs időkben nagy üzlet volt csempésznek lenni. Ma már ez a "szakma" csendben megszűnt. A billiók, adópengők világában meg, amikor Romániában dühöngött az infláció, kifizető dolog volt — még a mindkét oldalon várható büntetés ellenére is — sóval, lóval, marhával, dióhéjjal, odatárol, innen pedig textilneművel, pénzzel, cukorral, fűzökével átszökni a határon Busás haszon volt az embercsempészésből is. Ma már mindez a múlté. A becsületes munka több hasznot ad, mint az idegeket próbára tevő, ezer veszélyt jelentő és a végén biztos börtönt ígérő csempészség. Nincsenek már csempészek az ábrányi határon.

A kettős birtokosok élete is nyugodt. Régen örök zaklatás volt az életük, ma, a magyar-román barátság itt is megmutatkozik s az a tizennygy ábrányi gazda,

Tizenkétezer általános iskolai tanuló vizsgál és kezel a mozgó iskolafogászat

Küzdök az egészséges fogért, az egészséges gyermekért

A népi demokrácia kormánya gyakorlatilag, tettekkel, példával igazolja, hogy szívén viseli nemcsak a dolgozókat, hanem a dolgozó gyermekek egészségügyét, jólétét is. A gyermekek egészségéért, jobb jövőjéért dolgozik az iskolafogászat, ezért dolgozik, vizsgál, kezel és nevel a mozgó iskolafogászat is. Sokan kérdezik, számosan érdeklődnek, mi is az a mozgó iskolafogászat, — kevesen tudják, hogyan is működik, mik a teendői...

Az orvosi tudomány beigazolta, hogy a rossz, lyukas, elhanyagolt, beteg fog számos betegségnek előidézője, okozója, nem is szólva a rossz fogak előidézte nagy fájdalomról. A jó fog — egészség. Különösen a gyermekkorban fontos, hogy a romlásnak kitett fogakat meggyógyítsuk, a további romlást megakadályozzuk, a fogat helyesen kezeljük, tisztán tartjuk, mert ez a védekező, preventív eljárás számos más betegségnek eljéti veszi.

A népjóléti kormány, az állam, a város is nagy jelentőséget tulajdonít a fog egészségügyének és így született meg az iskolafogászat és továbbmenőleg a mozgó iskolafogászat. Már hosszabb idő óta folyik a harc, a küzdelem, az egészségügyi munka a gyermekek egészséges fogáért. Dr. Féléghy Sándor tisztiorvos áll ennek az orvosi küzdelemnek az élén, ő irányítja, ellenőrzi nagy szakértelemmel és lelkesedéssel.

Kétirányú munka folyik: a város egyik fele, a Péterfia utcai rész, Nagyerdő, Nyulás, Hatvan utca által határolt rész fix helyen, a Klinikán kap vizsgálatot és kezelést, az általános iskolák növendékeit veszik szűrővizsgálat, majd kezelés alá, míg a város másik fele, a Csapó, Kossuth, Szent Anna utcai rész iskolás gyermekeit a mozgó fogászat vizsgálja és kezel. A klinikai iskolafogászat, amelyet dr. Sárkány Ilona orvosnő vezet, a klinikán vizsgálja meg sorba az általános iskola növendékeit. A fogromlást

akinek odaát van földje, meg az a négy túlról valósi, akinek Nyirábrány körül akad földje, nyugodtan, háborítatlanul jár-kezel a határon.

Ut és kút, iskola és villany

S a közeljövőben? Az ötéves terv?

A községvezető Marikovszky Béla főjegyző és M. Furó János, a helyi Népfront-bizottság elnöke szívesen adnak felelősséget: Iskolák, új községháza, a kultúrház kibővítése, utépítés, kút-fúrás — több mint kétmillió forint jut a községnek.

Hogy csak egyet ragadjunk kitűzött kút-fúrását teszi lehetővé az ötéves terv Nyirábrányban, ebből hét a tanyavilágban lesz. Ma összesen ha jövűtű kút van Ábrányban, a község 9000 holdas területén. Öt település közül csak három helyen isznak egészséges, jó vizet...

És még egy bizonyossággá veti ígértet teljesedését várják az ötéves tervtől: a villanyt.

Sokáig elkísér az a csillogó, lelkes tekintet, amelyben a jobb jövő biztos híre látszik. M. Furó Jánossal, a Népfront elnökével fogtunk utoljára kezét. Apja 34 évig szolgált a grófnak, maga is évekig robotolt kertészboj árként a földesúr uradalmaiban. Most, miután annyi ezer ábrányi paraszt, a maga ura.

DEBRECZEN 1949 V. 26. 3. OLDAL

gő iskolafogászat is, a kezelésre járó diákok öt-tíz percére a tanteremből, az iskolapadból hívják át. Ez a bizosabb — így nem tud megszökni egyik sem — mert egy pár gyávább, félszebb már megpróbálta. De a legtöbb gyermek bátran, örömmel megy a vizsgálatra és kezelésre, érzi, tudja, hogy az ő érdekében, a magyar jövő érdekében történik minden. És a társadalom is megértőleg támogatja ezt a népégszégügyi intézményt: teljes szívvel, odaadással áll segítségére Gál István a körzet igazgatója, a MÁV műhelytelep, mely felszerelést, a szükséges pótlást megadta. Sőt egy magános, Ottó Mihály Rákóczi utcai lakatos ingyen mosdó-felszerelést adott a mozgó iskolafogászatnak... Teljes elismerést megérdemelnek a támogatók és ajándékozók...

Ezerszámra vizsgálják és kezelik az általános iskola növendékeit. A szűrővizsgálatnál, kezelésnél minden diák törzslapot is kap, amelyre feljegyzik a fogkezelési adatokat. A szülők körében is nagy örömmel és meglepődéssel fogadják az iskolafogászatot, különösen a mozgó iskolafogászatot: így történik minden vizsgálat, kezelés, még a tömési költséget sem kell fizetni senkinek sem, ez

A DEFOSz nagy mértékben elősegítette a Népfront győzelmét

A DEFOSz oktatási osztályának vezetőjét, Pataki Józsefet arra kértük, hogy ismeresse dolgozó parasztságunk tömegszervezeteinek oktatási politikáját.

A DEFOSz és különösen az UFOSz oktatásához viszonyítva, máris nagy fejlődést tettünk meg. A DEFOSz csupán 10-14 napos központi, vagy megyei tanfolyamokat rendezet és ezt is oktatókban és elméleti anyagban szegényes körülmények között. Az UFOSz még ennél is kevesebbet mutatott fel oktatási téren.

A DEFOSz megalakulása óta két központi iskolát indítottunk három és hat hetes időtartammal, amit egy, illetve két hónapos időtartamra hosszabbítottunk meg. A vármegyei DEFOSz vezetőségének tagjai és a járási titkárok egyrésze ezekről a tanfolyamokról kerültek ki.

Az ország különböző részein váltakozva háromhetes megyei tanfolyamok rendeztünk. Egy-egy ország különböző részén, sőt a választások előtt minden vármegyében szerveztünk 1-4 hetes tanfolyamot. Sok helyi, esti tanfolyamot tartottunk, ezeken álagosan 20-25 dolgozó paraszt vett részt, egyik-másik tanfolyamon 80 hallgató is volt. Ezek a tanfolyamok nagymértékben hozzájárultak a parasztság tömegének felvilágosításához és az esti tanfolyamok hallgatói közül később sokan résztvettek a központi iskoláinkon.

DEFOSz-szervezési, politikai és szövetkezési kérdésekre oktattuk a hallgatókat. Munkánk nagymértékben hozzájárult a dolgozó parasztság egységes állásfoglalásához a Népfront mellett.

A szakmai tanfolyamokat a földművelésügyi minisztériummal karöltve szerveztük meg. Közösen rendeztünk vándortanfolyamokat, melyeken a mezőgazdaság korszerű átalakításáról, állattenyésztéséről, ipari és szántóföldi növények termesztéséről és a szövetkezési kérdésekről hallottak előadásokat a résztvevők.

A választások előkészítésében hogyan vett részt az oktatási osztály?

Rövid agitációs tanfolyamokat rendeztünk, összesen kb. 2800 hallgató részvételével. Ezek 45 százaléka a tanfolyam után saját falujában esti agitációs tanfolyamot tartott. Tagjaink együtt jártak a párok agitációival és a pártkonkultákkal. A falun működő választási agitátorok 70 százaléka a DEFOSz tagja volt.

Milyenek a további oktatási tervek? — kérdezzük ezután.

Is igazi népi védelem, amit a demokratikus kormányzat orvosi szervei így végeznek... Sőt tovább nevelőmunkát is folytatnak: oktatják, nevelik a tanulóifjúságot, a vizsgálat alá veti diákokat, hogy a jövőben hogyan ápolják, kezeljék a fogukat, legyen fogkefélt, fogport, fogkrémet osztanak ki. És az eredmény máris érezhető, a javulás szembetűnő...

— És mi a további munkaterv? — kérdezzük. — Ha a Szabadságtelenen az összes iskolás gyermekek fogait megvizsgáltuk és kezeltük, a Csapóker és a Homokker iskolás gyermekei következnek, itt is nagyon várnak már bennünket, — hangzik a felvilágosítás. A nyári, iskolai szünet alatt sem pihen azonban a mozgó fogászat. A Gyermekváros lakóit vizsgálja meg, míg a klinika az édesipari, cukrász sít. szakmában dolgozó ipari tanulókat veszi vizsgálat és kezelés alá... És mire volna még szükség? — Legalább száz egy, vagy több mozgóiskola-fogászatra, hogy még gyorsabb ütemben folyhasson a nagyleletőségű közérdekű munka. Bizonyos, hogy a demokratikus kormányzat, az állam, város ez is megvalósítja. Már folyik egy tanfolyam a klinikán, ahol vidéki és helybeli orvosokat kiképeznek az iskolafogászatra is. És akkor a város lakói után a tanyasi, falusi dolgozó gyermekeire is sor kerül.

Az egyház alkotmányának reformjával foglalkozott a Református Konvent

A református egyház Egyetemes Konventje és Zsinati Tanácsa Bereczky Albert püspök elnökletével foglalkozott az egyház alkotmányának reformjával. Bizottságot választottak az alkotmányjavaslat kidolgozására. Megválasztották a közös protestáns bizottság tagjait, foglalkoztak az új vallásügyi tankönyvekkel és a nők teológiai tanárságának kérdésével.

Egyesítik a kősülyszegi termelési és a nádudvari földműveszövetkezetet

Hétőn a DEFOSz és a Mezőgazdasági Igazgatóság vezetőiből alakult bizottság szűk ki kősülyszegi, hogy egyesítsék az ottani termelési szövetkezetet és a nádudvari földműveszövetkezetet.

Kötelező a gyomirtás

Ismételten nyomatékosan figyelmeztetem a gazdálkodókat, hogy az őszelőt igen nagy mértékben elszaporodott gyom irtását haladéktalanul kötelesek elvégezni, hogy a gyommagvak elterjedését ezzel is megakadályozzák. A kapásnövények munkalatai idejében végzendő el, mert ezzel a gyomnövény magját nem hagyják beérni. — A nagymértékű gyomosodás fokozott felkészültséget követel és ezért előrendű feladat a gyomnövények irtása, úgy a használatban lévő földterületen, mint az azt szegélyező utak, árkok mentén. A dűlőutak gyomirtása annak a termelőnek kötelessége, akinek a földje mellett van, függetlenül, hogy ki annak a tulajdonosa. A kötelező gyomirtást a legszigorúbban ellenőrzött fogom hatóságai közegetek és a dűlőbiztosok után. A rendelkezésbe nem tartó ellen a kibácsi eljárást azonnal folyamatba tételtem és a legszigorúbb pénzbüntetőt helyezem kiállításba.

Földművesek.

Kereskedelmi nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től — Bajcsy Zsilinszky-utca 1. Bikabérbáz. —

A könyvnapra megjelent könyvek tükrözik egész jelenlegi fejlődésünket

Losonczy Géza államtitkár sajtófogadása

Losonczy Géza miniszterelnökségi államtitkár sajtófogadása ismertette az idei könyvnapok minden eddig felülmúló jelentőségét.

Az idei könyvnapnak megvan a maga sajátos jellege — mondotta, — amely megkülönbözteti minden eddigi könyvnapoktól: elsősorban érvényesülnek a demokrácia szempontjai tervszerűen és teljesen ebben a vonatkozásban is. Az idei könyvnapok jegyzékében olyan írások szerepelnek, amelyek melőlök demokráciához, amelyeket néptünk magának ismerhet el. Ez a változás az öt legnagyobb könyvkiadó államosítása és az Országos Könyvhivatal megalakulása tette lehetővé. A könyvkiadások alapjainak megváltoztatásával vált lehetségessé tervszerű, intenzív szakmai munka, amelyet nem profit szempontok, hanem az olvasók nevelésének és a jó, az értékes irodalom támogatásának törekvése mozgat.

A könyvkiadás magyarországi fejlődését vizsgálva azt látjuk, hogy míg Magyarországon 1938-ban kiadott könyvek száma nem sokkal haladta túl a háromezretet, 1948-ban már 6350 könyv jelent meg. A társadalomtudományai foglalkozó művek száma az 1938-ban megjelent könyvek 15 százaléka volt, 1948-ban már közel 26 százalékosra nőtt. A tankönyvek, a neveléssel foglalkozó munkák száma másfélszeresére, a mezőgazdasági, közgazdasági, természet-tudományi, technológiai művek száma közel háromszorosra az 1938-évekhez képest. Emellett említi, hogy míg 1938-ban 261 vallásos irodalmi mű jelent meg, 1948-ban 441.

Ami a fordítások megosztását illeti, a felszabadulás előtti évtizedekben a magyar könyvkiadásban a fordított irodalom nagy múltat tekinthet vissza, de a felszabadulás előtti években az orosz nyelvből fordított könyvek száma erősen csökkent és csak a felszabadulás után ismerhetette meg a magyar nép a szovjet irodalmat. 1948-ban már a kiadott fordított műveknek 40 százaléka tartozott a szovjet irodalomhoz.

A könyvek számának emelkedésénél sokkal nagyobb és döntőbb jelentőségű a példányszám-emelkedés. Míg a poigári könyvkiadásban alig emelkedtek a kiadványok háromezer példány fölé, 1948-ban már 6860 volt a könyvek átlagos példányszáma. A nép számára íródott Szikra kiadású könyvek már nagy példányszámokban készülnek. A magyarországi fejlődést mutatja, hogy pl. a Szovjetunió Kommunista (Bolshevik) Pártjának történetét a Szikra kiadású kiadvány több mint százezer példányban adta ki és igen magas az új általános iskolai tankönyvek példányszáma is.

Majd egyszer megvizsgáljuk te is olvasni, fiókám — szokta mondogni Édesanyám, amikor izgalommal kezdtem megismerkedni a betűkkel. — Most jobban teszed, ha kimész a kertbe játszani, vagy öntözöd a virágaidat...

Egyszer aztán, úgy négy hét múlva megérkezett az a kora nyári reggel, amely az én sok öröm és sok mélységű, nagy napsütéses és vad zivatárú életemnek egyik legboldogabb csodája volt. A szüleim életemben. Apám már elment a munkába és testvéreim az iskolába. Én megintam a kertészkedést a betérferegtem a szobákba. A szobák, már tisztára seprve, nyitott ajtókkal és ablakokkal szellőztek a kezdő nyár lehelletében. A virágok szaga a sugárzó jó meleg bejötték a nyitott ablakokon és kis gyermekszívem csodulást élt a nyári reggel áhítatával. A nagy képes Petőfi-album hívott, mintegy erdő mélyéről hangzó titokzatos szó.

Odamentem hozzá, felnyitottam. Nézem-nézem a lap szép párhuzamos fekete barázdáit. Egyszerre csak, mintha a világ titkaiból, a dolgok bujkáló lelkéből jönnének, szavak verődnek ritmusba bennem: **Kis lak áll a nagy Duna mentében.**

DEBRECZEN 4. OLDAL 1949. V. 26.

regényei, novelláskötetel tanuskodnak arról, hogy irnak és jól irnak a magyar írók. A mult igaz hagyományait Mórlec Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Kölcsey Ferenc Jókai Mór egyes művei képviselik. Flatal költők verseskötetei, népszerű tudományos munkák, művészeti, zenei munkák is jelennek meg a könyvnapon.

Ami a mai magyar könyvkiadás jövőjét illeti, a népi demokrácia a legjobban áton van afelé, hogy az év végéig az utolsó békeévi könyvkiadást háromszorosára növelje, az ötvenes évek megjelent könyvek számát pedig Magyarországon elképzelhetetlen magasságokba fogja emelni. Az ötvenes évek végére a könyvtárak a legalacsonyabbra esőknek és ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy Magyarországon kivétel nélkül minden dolgozó azt a könyvet vásárolhatja meg, amelyet akar minden nagyobb anyagi megterhelés nélkül.

Egy magyar találmány forradalmasítja a tanulást és tanítást

A technika vívmányai a tanítás és tanulás területére is megkezdtek bevonulástukat, de még távolról sem foglalták el lehetőségüket. A filmben, rádióban és a gramofonban rejlik nagy pedagógiai és didaktikai lehetőségekre már jó két évtizede rámuatott tanulmányában Simai dr. amikor a „háztartás-gép”-ben fejezték ki mindazokat a szempontokat, melyek lehetővé teszik az oktatásnak egy új, minden eddig felülmúló módszerét. Ezeket a lehetőségeket azonban még mindig csak ötletszerűen aknázták ki, pedig a látványos kísérletekkel és gyors és eredményes oktatás és okulás ajtaján.

Dr. Koczás Gyula egyetemi tanár legújabb könyvében bemutat egy új találmányt: a szinkrofont, mely máris forradalmasította a tanítást és tanulást. Felhívja a figyelmet a magyar ember, Sándor Miklós mérnök, aki a háború legveszesebb napjában, amikor csak hárszalon függött a hárbár náciizmus további előayomulása, szinkrofontal felbecsülhetetlen szolgálatokat tett. Ugyanis Sándor mérnök találmánya nagy sikerrel alkalmazták az angol hadseregnek a tanítás eredményessége érdekében. Amikor mintegy másfélmillió embert kellett egyk-napról a másikra átképezni új és bonyolult feladatok teljesítésére, a repülés bonyolult tudományába, megismereteni a hadieszközök új szerű mechanizmusával, a szinkrofont jelentősége rendkívülivé vált.

Sándor Miklós a 30-as évek elején találta fel a szinkrofont, melynek segítségével órák, vagy napok

alatt tanulható meg mindaz, ami a régi módszerekkel heteket, hónapokat vett igénybe. Szóval, szin e „völcserrel” tölti a tudást az emberekbe s amit így meganultak, az nem egykönnyen párolog el agyukból.

A szinkrofont egy hang- és képegységéből, pontosabban egy gramofonszerű berendezésből és egy képernyőből áll. Az ernyőn megjelenő képeket a hanglémez magyarozza, tehát a két egység szinkronizáltnan működik. A szinkrofont addig „játsza juk”, amíg meg nem tanultuk a leckét. A képek váltakozását egy emeltyű segítségével tetszős szerűen lassíthatjuk, vagy gyorsíthatjuk. A gépből egy meleg, személytelen hang fardatlatlanul ismétli ugyanazt az anyagot s mindez egyszerű, szemléte ő képekkel kiegészítve gyorsan és maradandóan az emlékezetbe vésti a tudnivalókat. Segítségével néhány óra alatt meg lehet tanulni a Morse-ábécét, vagy egy készlelék szerkezetét és kezelését. Nyelveket cümményesen rövid idő alatt lehet elsajátítani. A filmmel szemben előnye a szinkrofontnak, hogy nem igényel előtétet helyiséget, mert napfényes helyen is tiszta és éles képet mutat. Bárhol könnyen és gyorsan felállítható, ahol világitási áramkör van.

Jövője hártalan. A tanításnak és tanulásnak valóságos forradalmát jelenti. Sándor mérnök jövőbetekintő szeme ott látja minden óvodában, iskolában, kórházban és múzeumban. Ott látja hajókon, vonatokon, repülőgépeken, utazási és idegenforgalmi irodákban, ahol az ismertető könyvek szerepébe ugorva hanggal és képpel mindent elmond a szóbanforgó országokról

és tájakról. Ott látja a gyárakban, ahol az iskolán kívüli továbbképzést szolgálja, de elképzelte a lakásokban is, mert a szinkrofont bérelni is lehet: majd, mint egy zongorát, vagy porzívógépet a

találmány megvan, egy magyar ember megalkotta. Most már csak az a lényeges, hogy alkalmazásra kerüljön a tömegkultúra, tömegoktatás, a haladó emberiség érdekében.

Nagyarányu előkészületek folynak a vasárnapi magyar-román barátság ünnepére

Debrecenben vasárnap rendezik meg a Kossuth és Balcescu debreceni találkozásának centenáriuma alkalmából a román-magyar barátság ünnepét. Az ünnepélyre Debrecenbe érkezik Malinasan Aurél budapesti román követ és a magyar kultuszminiszterium és külügyminiszterium több tagja dr. Bóka László államtitkárrel élén.

Vasárnap délben polgármesteri fogadás lesz az érkező vendégek részére. Este 8 órai kezdettel az Arany Bika magyar és román színekkel felidőztet nagytermében tartják meg az ünnepélyt, melynek sikere érdekében már is nagy arányú előkészületek folynak.

Az ünnepélyen bucaresti vendégművészek és a méhkerekli, battonyai és gyulai román népi tánc-csoportok is közreműködnek.

Megnyitó beszédet mond Ménea János polgármester. Felszólal az ünnepség során Malinasan Aurél román követ és dr. Bóka László államtitkár. A Kollégiumi Körös énekcsapata ad elő, a Fiacolok Színpada pedig Komjáthy István dramatisztálásában a Kossuth-Balcescu találkozót megelőző jejezetet mutatja be. Román műfordításából felolvad dr. Asztalos Sándor. A történelmi találkozót ismerteti Komjáthy István. Az ünnepély záróbeszédét Domonkos János főispán mondja. Délután az ifjúság számára rendezik meg az ünnepélyt teljes műsorral.

Debrecen közönsége a magyar-román barátság jegyében készül a nagyszabású ünnepélyre, mely mőltó helyet foglal el a centenáriumi események sorában.

Három hónapi fogház és 5000 forint pénzbüntetés 83 fa kivágása miatt

A debreceni törvényszéken dr. Gavallér László törvényszéki bíró, mint uszoraegysébsbíró most tárgyalta Csikos Márton 55 holdas hajdúböszörményi gazdálkodó büntnyét. Csikos birtokán 83 élőfát, — amely 25 cm. széles volt, — engedély nélkül vágott ki és tüzelőnek használta. Körülbelül 100 mázsa súlyú fát vágott ki ti-

lalom ellenére és ezáltal a nemzetgazdaságnak súlyos kárt okozott. A közellás érdekeit veszélyeztető cselekmény miatt vonta felelősségre a bíróság, amely megállapította a bűnösséget és 3 hónapi fogházra, 3000 forint vagyoni elégtételre és 2000 forint pénzbüntetésre ítélte Csikos Márton, aki fellebbezett az ítélet ellen.

Homokot kevert a cukorrépa-vetőmagba, termelés szabotálása miatt letartóztatták

A debreceni rendőrség őrizetbe vette hűtlen kezelést és szabotáz gyanúja miatt íj. Galgóczy Mihály 28 éves tiszacsegei lakost, aki mint a tiszacsegei földműves szövetség cukorrépa-termelési felelőse a termelőnek kiadott cukorrépa-magba homokot kevert. Hymódon 150 kg. cukorrépa-magot vont el a ter-

melésél és ennek következtében a kisemberek által művelt 251 hold cukorrépa-élesterületből 50 hold vetetlen maradt.

Az elsikkasztott cukorrépa-magot a nyomozás során meg is találta Galgóczy Mihály. A súlyos szabotáz ügye rövidesen bíróság elé kerül.

A vágóhídi sikkasztó pénztáros újra bíróság előtt

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa a mult év szeptemberében tárgyalta Nagy Béla volt városi vágóhídi pénztáros sikkasztási és csalási büntnyét. Nagy Béla a Vágóhídi pénztárából 15 ezer forintot sikkasztott el, majd megszökött és csak hónapok múlva fogták el.

A törvényszék Nagy Bélát két évi feyházra kélte jogerősen. Nagy Béla a szegedi Csillag börtönben tölti büntetését, ahonnan most á hozták Debrecenbe, a törvényszékre, dr. Gavallér Tibor büne őgyébsbíró előtt állott újból vádlotként. Nagy Béla bujkálása

során Szentesen és a környékén fényképésznek adta ki magát, fényképfelvételekre, nagytásokra megrendeléseket vett fel, többszáz forintot: csalt ki de a fényképeket nem szállította. Ezek miatt emelt vádat ellene az államügyészség.

A bíróság előtt kiderült, hogy a csalások miatt is megbüntette már a törvényszék, a kétévi feyházban a hivatali sikkasztáson kívül a csalások is „benne vannak”. Mitután ez a törvényszék irataiból meg volt állapítható, Nagy Béla ellen most vádat ejtett az államügyész, mire a bíróság megszűntette ellene a további eljárást, újabb büntetés nem szabott ki.

A kolozsvári ház csodája

Írta: Szabó Dezső

Anyám édesen elnevette magát: — Tudsz kutyagumit, nem olvasni. Azt hiszed, hogy az olyan könnyen megy? Jobb lesz, ha forgácsot hozol be a kamrából.

— De Édesanyám lelkem, nézze... És visszafordultam a könyvhez. És a gyermekhang, tele a zsenge életem mézével, félenken, kis-sé énekelve, vonatva, de egyáltalán nem sillabilizálva, folyékonyan mondta a nyár csendes boldogságába:

Kis lak áll a nagy Duna mentében.

Ó, mi drága...

Egészen végigolvastam a költemény. Akkor megilletődve, de még mindig félenken fordultam anyám felé. Anyám mely ámulattal állt a küszöbön. Ez az arc, minden vonalával, nem fog kihomályosodni szememből, még akkor sem, ha végzetesen megszűnik „ringben” utolsó összefogásra indulok a hűállal. Boldogság és ámulat, büszkeség és talán félelem, ég végélen ölelésű szeretet volt ez arcom. Lehalkult hangon mondta: — Dezső, Dezső!

Aztán hozzámjött. Egy másik helyen nyitotta föl a könyvet. — Olvasd ezt — mondta.

Miért nem születtem ezer év előtt, Mikor születtek Árpád dalai!

A hang mind forróbb lett s már benne lükte ett a vers lelke. Az utolsó sorban a gyermekajkák már majdnem sírásba biggyedtek. Anyám átölelt és forró csókokkal záporozta rám megáradott szívet.

— Te csacsi... te nagy csacsi, te édes nagy csacsi... — fuldokolt édes búgással.

Aznap testvéreim és a Felsőszén-, Kőkeret- és Házsongárd-utca lakói megtudták a boldog csodát, hogy „Dezső úri”, aki még nem töltötte be az ötödik életét, egyszerre csak elkezd olvasni. Apám csak este jött haza. Ezen az estén anyám így szólt hozzám:

— Jókai, egy nagy ujságot mondok.

— Már mit akartok megint? — zordult fel apám.

— Képzeld, Dezső azzal lepett meg, hogy tud olvasni.

— Ugyan, hogy beszélhetek ilyen csetosbaságot!

Az egész csásdi kórusban énekelte föl:

— De igazán, apa! Ugy olvas Dezső, mint egy felnőtt.

Ó, mi drága e lakocska nékem! Könyvben úszik két szemem

pillája, Valahányszor emlékszem reája.

Csodálatosak voltak a szavak és végtelenül édes simítású a ritmus. Nagy álmétkodásban csak percek múlva lopozott belém egy bizonytalan sejtés, egy a félelemig sajgó, lélegzetelállító boldogság: hogy tudok olvasni. Levegőhöz jutva, éktelen lelkendezéssel kiáltottam:

— Mama lelkem, mama lelkem, jöjjön az Isenért!

Anyám előfutott, elkészülve apró katasztrófám egyikére. De amikor semmi összetört, vagy fel-döntött dolgot nem látott, tréfás feddően megkérdezte:

— Na, mi az, te Rimoldó Rinaldini? Mirek ordítod fel az egész utcát?

Most már félenkséget és kezdő szegénységet éreztem. Nem voltam biztos nagy felfedezésemben és félttem, hogy kudarcot vallok. Zavartan hebegtem:

— Mama... én azt hiszem... én azt hiszem...

— Mit hiszel, te csacsi-király? — Én azt hiszem, hogy tudok olvasni. — Nyögtem ki és biborba borult az arcom.

A
új r
gos
vetl
szür
a k
vetl
nek
tags
Orsz
a ta
jegy
beli
kell
gozó
szóló
A

né

A
kés
dó ta
át tá
koldi
igazg
és né
népüj
Ku
vadás
amisz
rendé
végre

Töb
dán r
dapez
béli g
sok b
A h
nie A
lyai T
Béla,
László
halálra
A

legújab
hileri
lem ne
lalkozó
cikkek
Demok
rov bo
tes „Ha
bolgár
mel ir
lengyel
kára po
hitezőg
ról ir.

Egy
szek
má
g
Csesz
Eszter
ca 53
kosságo
nye k
magát
Teitén
vette el
Hason
életének
László
Hétveá
kásán b
lára ve
jével fel
gialat n
kállné i
vedett
felépett
el az ön

Minc
kort el

A kor
az ebad
napos k
fizetni
gyel (ér
ebeknek
minősíté
ecedékes
miniszter
A ren
sa szerin
lamint az
látott eb
teles.
Az elk
az ebbirt
vont eb
re két a
előzetés

Megszűnt a MOSzK, megalakult a Szövetkezetek Országos Szövetsége

A hivatalos lap közli a kormány új rendelkezését: a MOSzK, az Országos Szövetkezeti Tanács és a szövetségi felügyelői állások megszüntéséről. Egyidejűleg elrendelte a kormány egy új szervnek, a Szövetkezetek Országos Szövetségének a megalakulását. A MOSzK tagszervezetei a Szövetkezetek Országos Szövetségének válnak a tagszervezeteivé és az államuk jegyzett üzletrészekre teljesített befizetéseket az új szövetségnek kell átadni. Az új szövetség a dolgozó parasztság felemelkedését szolgálja.

A kormány a Szövetkezetek Or-

szágos Szövetségének igazgatóságát tagjává kinevezte: Csala Istvánt, Dégen Imrét, Dógei Imrét, Drótos Lajost, Erdői Mihályt, Hegedűs Andrást, S. Hegedűs Lászlót, Horváth Józsefet, Keresztes Mihályt, Molnár Ferencet, Nagy Danielt, Molnár Imrét, Nagy Imrét, Nánássy Lászlót, Schiffer Pált, Pál Józsefet, Somlyai Ágostonnét, a felügyelőbizottság tagjává pedig Berczeller Antalt, Berend Józsefet, Boros Gergelyt, Farkas Ferencet, Jambor Istvánt, Ráczy Gyulát, Sulyok Bélát, Szabó Ferencet és Veres Pétert. A kinevezés 1950 április 30-ig terjedő időre szól.

Négy évi börtönre ítélte a debreceni népbíróság a miskolci Mezőgazdasági Kamara volt igazgatóját

A debreceni népbíróság dr. Farkas Sándor elnöklété alatt működő tanácsa Miskolcon több napon át tárgyalta Kulini Istvánt, a miskolci Mezőgazdasági Kamara volt igazgatója büntijét, akit háborús és népeléles bűntettelt vádolt a néptyűzésért.

Kulini István ellen az volt a vád, hogy hivatali működése alatt antiszociális, kis embereket sújtó rendelkezéseket hozott és hajtott végre, azoktól a Kamara közlő-

nyében fasiszta agitációt fejtett ki, ilyenirányú cikkeket írt és közzétette, a háború tovább folytatása mellett foglalt állást.

150 tanút hallgatott ki a népbíróság a több napos tárgyaláson, majd tegnap este hirdette ítéletét: Kulini Istvánt többrendbeli népeléles bűntettelt miatt 4 évi börtönre ítélte Kulini Istvánt az internálótáborból vezetett elő a főtárgyalásra és most megkezdte büntetésének kifizetését.

Kilenc halálos ítélet a Royal-házbeli gyilkos nyilasok bűntényében

Többhetes tárgyalás után szerdán reggel hirdette ítéletét a budapesti népbíróság a Royal-házbeli gyilkos nyilas pártzolgálatosok bűntényében.

A népbíróság Pető Károlyt, Bónis Andort, Lucska Vilmost, Tályai Tibort, Tóth Ervint, Földi Bélát, Kovács Józsefet, Marosán Lászlót és Hajdu Imrét kötélfali halálra, Szakos Józsefet életfogy-

tig tartó kényszermunkára, özv. Budai Lászlóné Czigler Erzsébetet tízévi fegyházra ítélte.

A kihallgatott 140 tanu vallomásaiból a népbíróság minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a vádlottak állati kegyetlenséggel ártatlan üldözöttek százait gyilkolták le a Royal-házban és a Duna-parton. A bűntény a NOT elő kerül.

A „Tartós békéért, népi demokráciáért“

Kégyharmadánál több cikkében a hírleri Németország főötti győzelem negyedik évfordulójával foglalkozott. Jóbóru Magda nagyobb cikkben ismerteti a Magyar Nők Demokratikus Szövetségét, Kolarov bolgár külügyminiszterhelyettes, „Harc a nacionalizmus ellen a bolgár kommunizmusban“ címmel írt cikkeket. Zambrovskij, a lengyel egyesült munkáspárti titkára pedig a jogszárvá trockisták hitvezetőinek és árulásának utjáról ír.

Egyik asszony a ruhászekrény keresztúdjára, másék a lótra fokrara akasztotta magát

Csesznei Mártonné szül. Kokas Eszter 56 éves asszony Pacsirta utca 53 szám alatti lakásán öngyilkosságot követett el. Ruhászekrényre keresztúdjára felakasztotta magát és mire rájártak, meghalt. Testét súlyos betegsége miatt követte el.

Hasonló módon vetett véget életének Szakall Mihályné szül. László Katalin 56 éves asszony, ki Hétevezér utca 23. szám alatti lakásán bement a kamrába és a padlásra vezető létra fokrara fejkendőjével felakasztotta magát. A vizsgálát megállapította, hogy Szakallné idült alkoholiszmban szenvedett és ennek következtében fellépett idegroham során követte el az öngyilkosságot.

Minden háromnapos kort elért eb után adót kell fizetni

A kormány rendelkezést adott ki az ebadozól. Eszerint a háromnapos kort elért eb után adót kell fizetni és az ilyen ebet adójeggyel (érmével) kell ellátni. Az ebeknek ebado szempontjából való minőségét, az ebado mértékét, eszedékességének idejét a pénzügyminiszter szabályozza.

A rendelet harmadik paragrafusá szerint az ebado alól elvonni, valamint adójeggyel (érmével) el nem látott ebet a hatóság elkobozni köteles.

Az elkobozást mellőzni kell, ha az ebirtokos: az ebado alól elvonni eb után az adóelvonás idejére két adójeggyet vált, vagy ha az ebadozás alkalmával adójeggyel

el nem látott eb után új adójeggyet vált.

Az ebadozól és az elkobzott ebek értékesítéséből befolyó jövedelem a községet, városi idelet.

Felvétele a népi kollégiumokba

Július 15-ig kell beadni a felvételi kérelmeket az ország valamennyi népi- és állami kollégiumába. A megnevezett kollégiumi halozat közel 500 kollégiumával a munkaszabály, dolgozó parasztság és értelmiség jótanáuló gyermekeit várja, hogy azok gond nélkül folytathassák iskolai tanulmányukat.

Az ország minden helyén gyönyörű épületek, káptelők, villák, volt burzsoa internátusok alakultak át kollégiumokká, amelyekben ma már nem a földirtokosok, tökések, nagypolgárok gyermekei élnek, hanem a dolgozó nép tanulni vágyó ifjai. Ma már nem okoz anyagi problémát a munkások és szegényparaszatok gyermekeinek tanítása, mert a kollégiumi ellátás és nevelés biztosítja a zökkenőmentes továbbtanulást.

Csak öntözésben 13 millió forint hasznot jelentett a májusi eső

A májusi esőzés jótékony halássa nemcsak a kalászosokban, hanem a zöldségfélékben is a gyümölcsfélékben is megmutatkozott. Hivatalos becslések szerint 13 millió forint költségmegtakarítást eredményezett csak az öntözésnél az eső.

Elfogtak egy fiatalkoru kerékpártolvajt

A debreceni rendőrség büntügyi osztálya kézrekerítette egy vezédeimes kerékpártolvajt hatalkorú 17 éves suhanc személyében. A tettes szorozatos kerékpárlopásokat ismert be. Többek között ellopta Kronberg Tibor műszaki tisztviselő, Pozsonyi-út 39. sz. a lakos Premier gyártmányú, 21-105. számú férfi kerékpárját, amit a lopás után a Domokos Lajos-utca egy rozsvetésben rejtett el. Az elrejtett kerékpárt azonban megtalálták és elvitték. A rendőrség felhívja az illetőt, aki a lopott kerékpárt elvitte, hogy saját érdekében 3 napon belül szolgáltsa be a rendőrség büntügyi osztálya.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1949 V. 26.

H I R E K

Száz évvel ezelőtt 1849 május 25-én

Kiújultak a harcok a szabadságharc déli arcvonalán Hajnalban a honvédsereg Péterváradnál len dült támadásra a villámgyorsan elhallgattatta a császári tüzérek tartsékjait Kolerajvári kezdi tizedelni a Jellasics-féle sereget, emiatt az osztrákok kénytelenek emberek egy részét elbocsátani.

— Várható időjárás: Mérsékelt, időnként élénk nyugati, északnyugati szél, felhőbevonulások. Többfelé záporos, helyenként, főleg keleten, zivatar. A hőmérséklet egy-két fokkal csökken.

— Úgyeletes gyógyszerizárak: „Kigyó“ Vöröshadereg úija 31. „Iseni Gondviselés“ Pe őfi tér 6. „Tisza“ Péterfia u. 61.

RÁDIÓMŰSOR Csütörtök, Kossuth. 6: Rádió, 6:30: Hangemezek 7: Hírek, 7:30: Reggeli zene, 7:45: Eöadés, 8: Hangemezek, 11:45: Eöadés, 12: Hírek, 12:15: A házi együtes, 13: Asztali muzsika, 13:45: Gyermekrádió, 14:45: Sörorakozató zene, 15: Filizene, 15:30: Ének, 16: Zenei katedrások, 16:40: Eöadés, 17: Hírek, 17:10: Eöadés, 17:20: Lengyelország szöi Magyarországhoz, 17:50: Hírek országul és szepül 18:15: Eöadés, 18:45: Várásfuvola, Dalmu, 20: Hírek, 20:20: Hírek németül és szerbül, 20:50: A dalni folyatása, 22:25: Hírek 23:25: Orosz hangemezek, 24: Hírek, — Petöfi-rádió 5:30: Hangemezek, 6:45: Téma, 7: Reggeli zene, 7:20: Eöadés, 7:30: Hangemezek, 8: Lapszeme, 8:10: Sziv kü di híve kszívesen 9. Szabvány 9:45: Hírek, 10: Református istentisztelet, 11: zene, 12: Eöadés, 13:30: Eöadés, 15:20: Ének, 16: Sziv kü di színek szívesen 16:30: Hangemezek, 17: Tizenöt, 18: Pazzi fésvenyek, Vidám járók, 19: Ének 19:30: Rádió, 20:05: Tanczene, 20:30: Könyv dalnok, 20:45: Huztán híradó, 21: Hírek, 21:15: Sport, 21:40: Csütörtök este.

— Kinevezés. A helyigymiszter Berek Lajost Kaba község vezéőjegyzőjévé a IX. fiz. osztály 3. fokozatába kinevezte.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Adler Miklós állami gimnáziumi tanárt a debreceni állami Pedagógiai Főiskola főiskolai rendes tanárára a VI. fiz. osztály 3. fokozatába kinevezte.

— Felfüggesztette a biharmagybajomi Legeltetési Társulat önkormányzatú a földmívelésügyi miniszter. A Társulat ügyeinek továbbvitelére Szatmári Balázs biharmagybajomi lakost miniszteri biztosul kiküldte. A miniszteri biztos mellé állított véleményező bizottság tagjait Patai Elek, Bagdi Károly és Asztalos János biharmagybajomi lakosokat jelölte ki a miniszter.

— Gulyás Ferenc KISOSZ ügyvezető Budapestre távozott. Gulyás Ferenc, a KISOSZ debreceni csoportja ügyvezető elnöke magasabb beosztásban a kereskedelmi minisztériumba kapott meghívás és így Budapestre távozott. Ideiglenesen Frank Imre látja el a KISOSZ ügyvezetői teendőket.

— A debreceni népbíróság ös tanácsa kedden tárgyalta Boros Gábor komádi baromfikereskedő igaztási bűntijét. Boros a közelmúltban többek előtt demokráciellenes kijelentést tett, az egyik demokrátiltus pártot becsmérelte. Háromhónapi fegyházra kélte a bíróság.

— Feltörte ismeretlen tettes a tiszacsegei iparcs ület italmérvő helyiségét és onnan 450 forint értékű bort, pálinkát lopott. A rendőrség nyomában van az falkedvelő beörönek.

— Ellopott 5000 forintot ismeretlen tettes Lusz ig Edit derecekei kereskedő kizás-kájából egyik debreceni üzlethelyiségben.

— Zsebtolvaj ellopta Vas Péterné Méhes utca 33. sz. lakos pénztárcáját 140 forinttal és egy arany láncsal a Csapó utcán.

— Művizsgálat Nánáson és Bözörményben. A Mezőgazdasági Igazgatóság és a DÉFOSZ megyei szervezeteinek vezetöiből alakult bizottság résztvevőivel a földmívelésügyi minisztérium pénteken Hajdúböszörményben művizsgálatot tart.

Emlékezés Szabó Dezsőre

Ezekben a koranyári napokban lenne most 70 éves Szabó Dezső, a modern magyar irodalom harcos nagy egyénisége, aki 1945 első napjaiban az ostrom alatt Budapestben, egy Rákóczi-téri pincében éhenhalt. Életének és művének összefoglaló és tisztázó értékelését az új magyar kritika csak ezután fogja elvégezni. Voltak tévedései és túlzásai, gyakran problematikusak voltak politikai állásfoglalásai, regényeiben (Az elodort falu, Csodálatos élet, Segítség!) ok a torzó, stílusa is vitatható, de Szabó Dezső sohase tagadta meg részvétét forró harcok egyfőtérzését a szegények, a nyomorultak és az uraik által évszázadon elnyomott tömegek iránt. Szívenvédeyes, meg nem alkuvó ellenfele volt kezdetül fogva mindvégig a germánosító törekvéseknek, amelyek álarca mögött világosan meglátta és jóelőre hirdette a hitrelizmus és a nyilas-fasizmus veszedelmét. Hatása a haladó magyar értelmiségre tagadhatatlan és sok tekintetben egyik úttörője volt az új Magyarországnak.

Református istentiszteletek

Aldozócsütörtökön. Nagylemplomban 8 órakor Szécsény László, 10 órakor dr. Ferenczy K. (konfirmáció), Kistemplomban 9 órakor dr. Szabó L., 11 órakor Uray S., 5 órakor evangélicizáció, Kossuth-u. 10 órakor prédikál Biky Gábor, konfirmál Baja Mihály, ág. Birinyi J., 6 órakor Zargó M., Isptály 10 órakor dr. Farkas Pál, Száros J., Árpád-ter 9 órakor pr. dr. Hegyáji Kiss G. ág. Bagdy D., 3 órakor H. Kiss G., Homokkert 10 órakor konf. Kovács J., pr. Cs. Kiss A., 3 órakor szeretetvendégség, 7 órakor evangélicizáció, Csapókeri 10 órakor pr. Debreczeni Pál, konf. Dancsházy S., 6 órakor dr. Dancsházy Sándor, Kerekes-telep 10 órakor Madarász J. 3 órakor Madarász J., Egyetemi templom 11 órakor Kovács J., Széchenyikert 9 órakor dr. Kalmár L., Nyulást isk. 10 órakor Gacsályi G., Tegláskert 10 órakor Aezalos Z., Rákositelep Pál A., Wajalka-telep Szendrey S., Tanyai istentiszteletek: Haláp 10 órakor, Ondód I., Kádóár dülő 11 órakor (konfirmáció) dr. Rápolthy A., Apala 9 órakor, Belontanya 11 órakor, Dombostanya 2 órakor Szabó Endre.

— A szabadság-ücepi ref. templomban áldozócsütörtökön délután 3 órakor a konfirmált növendékek másoros ünnepély rendeznek, amelyre a szülöket és érdeklődöket szeretettel meghívják. Belépődij nincs. A konfirmált növendékek részére szeretetvendégség is lesz. Erre a múlt évben konfirmáltakat is szeretettel látják és meghívják. A délutáni istentisztelet áldozócsütörtökön 7 órakor lesz.

— A baptista gyülekezet (Szapanyos u. 23.) istentiszteletet. Áldozócsütörtökön délelőtt 10 órakor istentisztelet, délután 5 órakor istentisztelet, alamerítési ünnepély. Pénteken 7 órakor imaáhitat. Vasárnap délelőtt 9 órakor imaáhitat, 10 órakor istentisztelet, 11 órakor gyermekistentisztelet, délután 5 órakor istentisztelet, utána az ifjúság vallásos eséje.

— A debreceni népbíróság öttagú különítménaca most tárgyalta Szalai László debreceni kertész bűntijét, aki igaztással és valótlán hírek terjesztésével vádolt a néptyűzésért, mert munkahelyén a kertészek előtt demokráciellenes kijelentéseket tett és valótlán híreket terjesztett. A tanuk nem igazolták a vádat, mire a népbíróság felmenő ítéletet hozott.

A Puskin-jubileum előtt

Közeledik Puskin születésének 150-ik évfordulója. A jubileumi előkészületek a Szovjet-unióban egyre nagyobb arányokban bontakoznak ki. Pskovban, a Szovjet Tudományos Akadémia Irodalmi Intézete vándorgyűlést rendezett, amelynek keretében számos előadás hangzott el Puskin életéről és munkásságáról. A brajnszki terület kolhozában Puskin-esteket rendeznek. Az egyik ilyen felhúsi Puskin-estén több mint 200 kolhozparaszti sereglett össze. Szabonahadban a nyilvános könyvtár Puskin műveiből és Puskinra vonatkozó irodalomból kiállítás rendezett. Hasonló előkészületekről érkeznek hírek a Szovjet-unió minden tájáról.

Puskin délvideki száműzetése idején a Krim félsziget számos helyén megfordult és ezekről a helyekről költeményeiben is megemlékezett. Kercsübi Feodosziba utazott, majd innen hajóval jutott el, Gruzúbiába még most is áll az a kis ház, amelyben a költő néhány hétig lakott. Utána Puskin a déli partvidékre ment, majd Bahcsiszarajft és Szimferopolit látogatta meg. Mindézekben a helyeken a közeledő Puskin-jubileumra emléktáblákat helyeznek el, kiállításokat és Puskin-múzeumokat szerveznek.

— Az evangélikus templomban ma, Áldozócsütörtökön reggel 7 órakor imaközösségi óra. De 10 órakor istentisztelet urvasora osztással. Este 6 órakor körzeti biblióra Simay Miklós u. 5a. sz. házban (Vénkert). Este 7 órakor templomi istentisztelet igehirdetés sel.

— Szent István és Ajtatoságok sorrendjű Áldozócsütörtökön a Szent Anna főpébánia templomban. Kismisék egyegyed 7, 7, 8, 9, fél 12 és fél 1 órakor. Tíz órakor az ünnepi nagymisét papi segédlel Molnár János prépost-plebános mondja, más közben a szentbeszédet dr. Nagy Ernő a lelkész mondja. Délután 6 órakor a májusi ajtatoság keretén belül szentmise. A szentmisét dr. Kompassz Árpád a kanonok mondja, a szentbeszédet Marosvári Pál s. lelkész tartja. Ezenkívül a Homokkertben, Keréktelepen, Tócskerten lesznek szentmisék. — A Szent Anna plébánia templomban a gyermekek első szent áldozása f. hó 29-én, vasárnap.

Gyarmati Irén és Somlyai Andor állalános iskolai tanító ma délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a református Nagylemplomban.

— Szent Anna templom ének. Kara áldozócsütörtökön délután 5 órakor rendkívüli énekróport tart. Pontos megjelenést kér a kar-nagy.

— Elismerés a Kiskereskedőknek a képviselőválasztással kapcsolatban. A Népfront impozáns választási győzelmeinek kiérőkelesése most van folyamatban. Ennek kapcsán a kiskereskedők teljes elismerésben részesültek, a választás előtt a népnevelő, felvilágosító munka során tevékeny és igen eredményes munkát folytattak a debreceni kiskereskedőtársadalom, amelynek közel 99 százaléka megjelen a szavazáson és a Népfront mellett foglalt állást. A kiskereskedők választási tevékenységét minden fórum elismeréssel fogadta.

* Egy tippelés a toton csak 1.65 fillérbe került! Ezért az összegért tizezreket, sőt százezreket nyerhetsz.

KISKERESKEDŐK FIGYELEM!

Tisztelettel közöljük, hogy f. hó 30—31-én, hétfőn és kedden **leltározás** miatt a kiszolgálás szünetel.

Gyapjuszövet — Pamut — Selyem — Kötött — Szövött — Rövidáru Nagykereskedelmi N. V.

